

แหล่งแร่ทองคำคลองตะเกรา กิ่งอำเภอสนามชัย จังหวัดฉะเชิงเทรา

ที่ตั้ง

แผนที่ระหว่าง 5335 II. แผ่นบ้านขุนทอง บริเวณที่พบแร่ทองคำอยู่ทางทิศตะวันออก
เฉียงใต้ของเขาใหญ่ ในแพรทัวลเล็ก ๆ ทางทิศใต้ของคลองตะเกรา

ธรณีวิทยาแหล่งแร่

ทองคำพบในชั้นกรวด (gravel) ตามลำห้วยและเนินเขาใกล้เคียงเป็นบริเวณกว้างขวาง
พอสมควร บริเวณที่ให้แร่ทองคำมากที่สุดและนับเป็นบริเวณที่มีความสมบูรณ์ของทองคำสูงเป็นชั้นกรวด
ชั้นล่าง (pay streak) ในแพรทัวลสาขาใต้ของคลองตะเกรา กินระยะทางยาวประมาณ ๕๐๐-
๖๐๐ เมตร นอกจากนั้นยังพบทองคำทั่วไปจากการเสียดกรวดทรายจากชั้นกรวดชั้นล่างบริเวณเนินเขา
ข้างแพรทัวลดังกล่าวสูงขึ้นไป เป็นระยะทางประมาณ ๕๐ เมตร โดยตลอดสายน้ำ และพบในบริเวณ
ใกล้เคียงอีกด้วย

แหล่งแร่ทองคำคลองตะเกรานี้กำลังจะมีความสมบูรณ์อยู่ในเกณฑ์เชิงพาณิชย์ เพราะเมื่อ
ประมาณร่วมสิบปีมาแล้ว ได้มีการดำเนินการสำรวจความสมบูรณ์เพื่อจะเปิดทำเหมืองทองคำ แต่ได้ล้มเลิก
ไปในตอนนั้น อย่างไรก็ตามคณะผู้สำรวจแหล่งแร่ทองคำคลองตะเกราเชื่อว่า หากราคาทองคำสูงขึ้น
เป็น ๓ เท่า ของราคาในช่วงเวลานั้นแล้วย่อมสามารถพัฒนาแหล่งแร่ขึ้นนี้ได้ เนื่องจากเป็นแหล่งที่มี
ความสมบูรณ์สูงเช่นกัน แม้จะเป็นแหล่งเล็ก ๆ ก็ตาม จึงคาดว่าในปัจจุบันแหล่งแร่ทองคำคลองตะเกรา
นี้น่าจะเปิดทำเหมืองได้ ด้วยราคาทองคำในปัจจุบันได้เพิ่มสูงขึ้นกว่าสิบเท่าตัว

แหล่งแร่ทองคำ บ้านบ่อทอง อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์

(สมาน บุราวาศ ๒๔๙๖, สมิคร บุราวาศ ๒๔๙๗, ๒๕๑๑)

ที่ตั้ง

แหล่งแร่ทองคำ บ้านบ่อทอง อยู่บริเวณเส้นรุ้ง ๑๕°๒๕' และเส้นแวง ๑๐๐°๔๐'

ธรณีวิทยา

สภาพธรณีวิทยาแหล่งแร่ทองคำ บ้านบ่อทอง อำเภอท่าตะโก มีลักษณะคล้ายคลึงกับบริเวณ
แหล่งแร่ทองคำ ที่บ้านบ่อทอง อำเภออินทร์บุรี จังหวัดปทุมธานี กล่าวคือดินบริเวณนี้เป็นหินปูนยุค
เปอร์เมียน (๒๓๐-๒๔๐ ล้านปีมาแล้ว) ในชุดราชบุรี ถูกแทรกตันโดยหินควอร์ตซ์มอนโซไนต์เนื้อออก (quartz

monzonite porphyry) และตามด้วยสายควอร์ตซ์ไดออไรต์ (quartz diorite) ซึ่งมีแนวเกือบจะต่อเนื่องกันตั้งแต่อำเภอบินทร์บุรี ขึ้นมาตามขอบที่ราบสูงโคราช หินอัคนีนี้ทำให้หินปูนแปรสภาพเป็นพวก calc-silicate หรือมีหินปูนตกผลึกใหม่ (recrystallized limestone) ที่มีแร่แคลไซต์ผลึกใหญ่ นอกจากนี้พบแร่การ์เนต ซึ่งเป็นผลมาจากการแปรสภาพของหินดังกล่าว นอกจากนั้นยังพบสายแร่ควอร์ตซ์แทรกอยู่มากมาย

ธรณีวิทยาแหล่งแร่

ทองคำพบในสายควอร์ตซ์-แคลไซต์ ซึ่งบางสายมีแร่การ์เนตสีเขียวด้วย สายแร่ทั้งสีเขียวและขาวมีแร่ไพไรต์ โดยทั่วไปสายแร่มีรูปร่างและขนาดไม่สม่ำเสมอ ปริมาณทองที่พบในสายแร่ไม่แน่นอน ตั้งแต่ ๒-๕๐ กรัม/ตัน สายแร่ใหญ่ที่สุดกว้าง ๖ เมตร ยาวประมาณ ๒๐๐ เมตร

แร่ทองคำที่พบมีลักษณะ เป็นเม็ดกลมๆ และบางครั้งพบเป็นก้อนใหญ่อันเกิดจากน้ำกัดเซาะหลุดออกมา (nugget) ซึ่งชาวบ้านในแถบนั้นได้ยึดถือเป็นอาชีพ โดยการนำเอาหินมาบดแล้วร่อนเอาทองคำออกมา ซึ่งตรงกับคำยืนยันของคุณอมร เมธิกุล ว่า แม้แต่ในปัจจุบันชาวบ้านในแถบนั้นยังคงประกอบอาชีพร่อนทองอยู่

จากรายงานโดยทั่วไป อาจกล่าวได้ว่า แหล่งแร่ทองคำบ้านบ่อทอง อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ เป็นแหล่งหนึ่งที่น่าสนใจ

แหล่งแร่ทองคำที่อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ จังหวัดลพบุรี จังหวัดสระบุรี

บริเวณทองที่อำเภอและจังหวัดต่างๆ ดังกล่าวข้างต้น พ.อ.สมิคร นูราวาศ (๒๔๘๒) ได้รวมเข้าไว้ในหัวข้อเดียวกัน โดยจัดไว้เป็นแนวที่ ๓ จาก ๗ แนว แนวของแหล่งกำเนิดทองคำที่ได้แบ่งเอาไว้ พ.อ.สมิคร นูราวาศ ได้กล่าวไว้ว่า ในบริเวณนี้เป็นแหล่งแร่ทองคำ ซึ่งถือกำเนิดจากหินอัคนีไดออไรต์ หินไดออไรต์นี้พบว่า มีการตัดผ่านขึ้นมาในหินปูน ซึ่งกินเขตที่ราบสูงทั้งผืน และทำให้เกิดส่วนสัมผัส (Contact zone) ขึ้นตามแนวขอบโคราชตลอดแนว บริเวณส่วนสัมผัสเหล่านี้จะมีพวกส่วนชั้นแร่การ์เนต (garnet zone) และบางแห่งพบพวกไดออไพไซด์ และ calc-silicate อื่นๆ แหล่งแร่ทองคำที่จังหวัดลพบุรีนี้อยู่ที่บ้านซอนสรเดช อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี ซึ่งเคยมีผู้พบทองคำเป็นก้อน อีกแห่งหนึ่งคือ แหล่งแร่ทองคำบ้านน้ำก้อ อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์